

Udskriftsdato: 27. juli 2024

CIR1H nr 11550 af 17/04/2015 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Strafansvar for juridiske personer

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 5284

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Strafansvar for juridiske personer

Revideret 17. april 2015

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

Der skal i forbindelse med efterforskningen af sager, hvor der muligt kan gøres strafansvar gældende over for en juridisk person, fremskaffes de oplysninger om ejerforhold i den juridiske person, bestemmelsesret i denne, hæftelsesforhold, størrelse, organisation mv., der efter sagens karakter er fornødne, så valg af ansvarssubjekt kan ske i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i det følgende.

Anvendelsen af retningslinjerne forudsætter, at der forinden er foretaget en sagsbehandling, der har klarlagt, at de objektive og subjektive betingelser for at gøre strafansvar gældende mod virksomheden eller mod en eller flere enkeltpersoner er til stede. Det bemærkes i den forbindelse, at det er en forudsætning for at pålægge en juridisk person ansvar, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede personer eller virksomheden som sådan, jf. straffelovens § 27, stk. 1. Se i den forbindelse pkt. 4.1.2.

Efter retsplejelovens § 752, stk. 1, skal politiet, inden en sigtet afhøres, gøre den sigtede bekendt med sigtelsen og med, at han ikke er forpligtet til at udtale sig.

Når sigtelse rejses mod et selskab, vil sigtelsen normalt blive meddelt selskabets ledelse – i almindelighed den juridiske persons direktør, der står for den daglige ledelse af den juridiske person. Da det på dette tidlige tidspunkt af sagen som regel endnu ikke er afgjort, om der tillige vil blive rejst sigtelse/tiltale mod direktøren personligt, bør den pågældende som udgangspunkt ikke blot orienteres om, at selskabet sigtes for en lovovertrædelse, men tillige om at den pågældende ikke er forpligtet til at udtale sig til politiet.

Det bør i øvrigt på et tidligt stadium af efterforskningen søges afklaret, hvem den juridiske person ønsker som processuel repræsentant i forbindelse med efterforskningen og eventuelt tiltalerejsningen mod den juridiske person. Hvis den juridiske person ikke udpeger en processuel repræsentant, vil en person fra den juridiske persons ledelse – i almindelighed et medlem af bestyrelsen eller af direktionen – være selskabets processuelle repræsentant.

Det fremgår straffelovens § 94, stk. 5, at forældelsesfristen afbrydes, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. For så vidt angår juridiske personer fremgår det, at forældelsesfristen over for en juridisk person kan afbrydes over for en person, der efter retsplejelovens § 157 a kan modtage forkyndelser på den juridiske persons vegne.

For så vidt angår forkyndelse henvises til pkt. 3.2.2.

3. Forberedelse

3.1. Valg af ansvarssubjekt

Retningslinjerne for valg af ansvarssubjekt afhænger af, om der er tale om en sag omfattet af særlovgivningen eller af straffeloven. Retningslinjerne for valg af ansvarssubjekt i særlovssager fremgår af pkt. 3.1.1. – 3.1.4., mens retningslinjerne for ansvarsplaceringen ved straffelovsovertrædelser fremgår af pkt. 3.1.5.

3.1.1. Virksomhedsansvar i særlovgivningen

Udgangspunktet ved valg af ansvarssubjekt i særlovgivningen er, at tiltalen rejses mod den juridiske person.

Om afgrænsningen af de ansvarssubjekter, der er omfattet af bestemmelserne om strafansvar for selskaber mv., se pkt. 4.1.1.

I forarbejderne til straffelovens kapitel 5 (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.) er det således forudsat, at den juridiske persons strafansvar på mange områder må være det primære. Det gælder især, når en lovovertrædelse er motiveret af økonomiske grunde, men også, hvis den udviste uagtsomhed ikke er graverende, eller hvis forholdet er begået af underordnet personale i virksomheden.

3.1.2. Tilfælde, hvor der eventuelt tillige rejses tiltale mod en fysisk person

Der kan i en række tilfælde være anledning til – ud over tiltalen mod den juridiske person – tillige at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, såfremt den eller de pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed.

Følgende retningslinjer anvendes ved afgørelsen af, om der eventuelt tillige skal rejses tiltale mod fysiske personer:

A. Generelt

Har ledelsen af den juridiske person eller en overordnet ansat, herunder direktøren, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige.

Tiltale mod underordnede ansatte skal i almindelighed ikke rejses, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt der er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt tillige på eget initiativ. Der rejses tillige tiltale mod den juridiske person.

Såfremt det strafbare forhold er af en sådan karakter, at der er grundlag for at nedlægge påstand om fængselsstraf, må dette nødvendigvis ske over for en fysisk person.

B. Selskaber, hvor enkeltpersoner er enerådige

Strafansvaret for overtrædelser begået i selskaber, hvor enkeltpersoner er enerådige, gøres gældende efter de samme principper som overtrædelser begået i andre juridiske personer.

Det betyder, at der som udgangspunkt alene rejses tiltale mod den juridiske person, jf. pkt. 3.1.1. Har ledelsen af selskabet eller en overordnet ansat, herunder direktøren, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen dog foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige, jf. pkt. a) ovenfor.

Det forhold, at den daglige leder af et selskab eventuelt fuldt ud ejer det selskab, i hvilket overtrædelser har fundet sted (som hovedaktionær/-anpartshaver), skal således i princippet ikke påvirke den strafferetlige bedømmelse af den pågældende, jf. Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995, afsnit 8.5.2. Dette må i almindelighed også gælde i de tilfælde, hvor selskabet efterfølgende måtte være gået konkurs.

Der kan dog være helt særlige tilfælde, hvor der bør rejses tiltale mod en daglig leder, der må antages at være enerådende med hensyn til selskabets forhold, selv om den pågældende ikke har begået lovovertrædelser forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Dette forudsætter dog, at også simpel uagtsomhed er strafbar efter den pågældende lov. Det vil navnlig være tilfældet, hvor den pågældende tidligere har været daglig leder og enerådende i flere juridiske personer, der efter en kortere periode er ophørt med at eksistere, og hvor der er begået lignende overtrædelser i de pågældende juridiske personer. I sådanne tilfælde rejses tillige tiltale mod den juridiske person, såfremt denne stadig eksisterer.

Såfremt der rejses tiltale mod såvel enkeltpersoner og selskaber, herunder interessentskaber, der ejes helt eller delvis af de pågældende enkeltpersoner, og tiltalerejsningen fører til, at den samme person reelt påføres dobbelt straf, må der i givet fald tages hensyn hertil ved strafudmålingen. Se dommene refereret i U 2005.2290V, TfK 2011.772 og U 2012.3395H.

Også i selskaber, hvor ejeren er daglig leder og enerådende med hensyn til selskabets forhold, gælder, at der i almindelighed ikke rejses tiltale mod underordnede ansatte, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt det er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt tillige på eget initiativ. Der rejses tillige tiltale mod virksomheden.

C. Enkeltmandsvirksomheder (§ 26, stk. 2)

Der henvises til pkt. 4.1.1., hvor de enkeltmandsvirksomheder, der er omfattet af reglerne om strafansvar for juridiske personer, er nærmere beskrevet.

Udgangspunktet med hensyn til sådanne virksomheder er ligeledes, at tiltalen rejses mod virksomheden, jf. pkt. 3.1.1.

Der rejses tiltale mod ejeren, når denne har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. I sådanne tilfælde rejses der ikke tillige tiltale mod virksomheden. Det er således i forarbejderne til straffelovens § 26, stk. 2, (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 3.2, pkt. a) forudsat, at der i tilfælde, hvor enkeltmandsvirksomheder pålægges ansvar efter straffelovens § 26, stk. 2, ikke tillige kan blive tale om et personligt strafansvar for ejeren for den samme overtrædelse.

Der rejses tiltale mod overordnede ansatte, såfremt disse har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. I sådanne tilfælde rejses tillige tiltale enten mod virksomheden eller mod ejeren personligt, såfremt denne har begået overtrædelsen forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Der rejses i almindelighed ikke tiltale mod underordnede ansatte, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, såfremt der er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt tillige på eget initiativ. Der rejses tillige tiltale enten mod virksomheden eller mod ejeren personligt, såfremt denne har begået overtrædelsen forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

D. Tilfælde, hvor lovgivningen pålægger en fysisk person et selvstændigt og individuelt ansvar

På en række områder er der fastsat særlige regler, der pålægger enkeltpersoner et selvstændigt og individuelt strafansvar i kraft af deres særlige stilling eller funktion. Som eksempler herpå kan nævnes piloters og besætningsmedlemmers overtrædelser af luftfartslovgivningen, skibsføreres overtrædelser af lov om sikkerhed til søs samt transportørers og landmænds overtrædelser af dyreværnslovgivningen. Se i den forbindelse bl.a. Højesterets dom refereret i U 2012.3395H.

Hvis der er tale om overtrædelse af regler af den nævnte type, er udgangspunktet, at der rejses tiltale mod den pågældende person samt i almindelighed tillige mod den juridiske person.

Herudover indeholder lovgivningen i visse tilfælde mulighed for et selvstændigt og individuelt strafansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes de pågældende som forsætlig eller uagtsom (objektivt individualansvar).

Se pkt. 3.1.6. vedrørende de sagsområder, hvor der er fastsat særlige regler om ansvarsplaceringen, der går videre end strafansvaret for juridiske personer.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1289/1995, afsnit 8.5.2., hvor det bl.a. fremgår, at det ville modvirke lovgivningens formål, hvis man gennem regler om ansvarsplacering undtog en del af disse personer fra ansvar i tilfælde af strafbar overtrædelse af reglerne.

3.1.3. Særligt om kommuner og statslige myndigheder

Ifølge straffelovens § 26, stk. 1, omfatter bestemmelser om strafansvar for selskaber mv., medmindre andet er bestemt, også kommuner og statslige myndigheder.

Ifølge straffelovens § 27, stk. 2, kan kommuner og statslige myndigheder alene straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private. Offentlige myndigheder kan således alene ifalde strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5, i det omfang myndigheden optræder på en måde, der kan sammenlignes med virksomhed, der udøves af en privatperson eller af et selskab, det vil sige i egenskab af driftsherre. Som eksempel kan nævnes overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven i forbindelse med driften af et kommunalt rensningsanlæg. Se også pkt. 4.1.2.

Reglerne i straffelovens kapitel 5 omfatter derimod ikke lovovertrædelser, der begås som led i myndighedsudøvelse, f.eks. ved udstedelse af en ulovlig tilladelse. I sådanne tilfælde kan der alene blive tale om personligt strafansvar for de ansvarlige enkeltpersoner.

Spørgsmålet om, hvorvidt der i tilfælde omfattet af straffelovens kapitel 5 skal rejses tiltale mod såvel den offentlige myndighed som en eller flere enkeltpersoner, afgøres efter de samme retningslinjer, som gælder for andre juridiske personer omfattet af straffelovens § 26, stk. 1, jf. pkt. A.

Udgangspunktet er således, at der rejses tiltale mod den offentlige myndighed.

Har ledende eller overordnede personer i den offentlige myndighed, herunder eventuelt folkevalgte personer, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden mod den offentlige myndighed rejses mod den eller de personligt ansvarlige.

Der rejses i almindelighed ikke tiltale mod underordnede ansatte, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. I sådanne tilfælde rejses der tillige tiltale mod den offentlige myndighed.

3.1.4. Særligt om moder-/datterselskaber

Hvis der begås en overtrædelse i et datterselskab, skal ansvaret som udgangspunkt gøres gældende over for dette selskab og ikke moderselskabet, ligesom ansvar for moderselskabets overtrædelser som udgangspunkt gøres gældende over for dette og ikke datterselskabet.

Det bør dog i alle sager af denne karakter overvejes, om der er tale om en koncern, hvor ansvaret for visse aktiviteter er placeret hos datterselskabet, men hvor de reelle beslutninger træffes på koncernniveau, dvs. i moderselskabet, og således har virkning for de aktiviteter, der ligger hos datterselskabet. I sådanne tilfælde rejses tiltalen mod såvel moderselskabet som datterselskabet.

Hvis der ikke kan føres bevis for, at de reelle beslutninger er truffet i moderselskabet, bør det overvejes, om moderselskabet kan anses for medvirkende til datterselskabets overtrædelser ved tilskyndelse, råd eller dåd, jf. straffelovens § 23. Dette kan f.eks. efter omstændighederne være tilfældet, hvis moderselskabet opfordrer datterselskabet til at handle ulovligt, eller hvis moderselskabet undlader at forhindre en strafbar overtrædelse, som det har en formodning om, at datterselskabet vil begå.

3.1.5. Overtrædelser af straffeloven

Efter straffelovens § 306 er der hjemmel til at straffe juridiske personer for alle overtrædelser af straffeloven. I forarbejderne til bestemmelsen (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.) er det imidlertid antaget, at det navnlig vil være de straffelovsovertrædelser, der begås for at skaffe den juridiske person vinding, som i praksis vil give anledning til et strafansvar for den juridiske person. Som eksempler på sådanne overtrædelser, der kan begås inden for virksomheden, og som derfor kan pådrage den juridiske person strafansvar, nævnes i forarbejderne afgivelse af urigtige erklæringer på virksomhedens vegne, aktiv bestikkelse, bedrageri samt skatte- og momssvig. Der henvises til pkt. 4.2.

I de tilfælde, hvor der kan være grundlag for at gøre et strafansvar gældende over for en juridisk person for overtrædelse af straffeloven, skal der – ud over tiltale mod den juridiske person – som udgangspunkt også rejses tiltale mod den eller de fysiske personer, der har overtrådt den pågældende straffelovsbestemmelse.

Af forarbejderne (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.) fremgår det således, at strafansvar for den juridiske person ikke udelukker et individuelt strafansvar for den person, der forsætligt har overtrådt de pågældende straffelovsbestemmelser. Det forudsættes, at der i almindelighed også gøres strafansvar gældende mod de pågældende enkeltpersoner.

Den fornødne tilregnelsergrad afhænger af den enkelte strafbestemmelse. Kræves der forsæt, kan strafansvar for den juridiske person kun komme på tale, hvis en eller flere inden for virksomheden beviseligt har overtrådt den pågældende straffelovsbestemmelse med forsæt. Kræves der alene uagtsomhed for individualansvar, gælder samme tilregnelserkrav i forhold til den juridiske person.

3.1.6. Udvalgte særlovsområder

Som omtalt under pkt. 3.1.2., pkt. D., ovenfor findes der på en række særlovsområder særlige bestemmelser eller fast praksis om ansvarsplaceringen, der afviger fra de ovennævnte retningslinjer.

Det gælder bl.a. på færdselsområdet, hvor det følger af færdselslovens § 118, stk. 9, at ejeren (eller brugeren) af et køretøj kan pålægges bødeansvar for overtrædelse af reglerne om overlæs samt køre- og hviletid, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. Bestemmelsen hjemler således et objektivt individualansvar for ejeren (brugeren), når kørslen sker i dennes interesse, uanset om han har nogen økonomisk interesse i overtrædelsen. Efter bestemmelsen kan en vognmand således straffes for visse overtrædelser af færdselsloven, som er begået af chaufføren.

Dette ansvar vedrører alene det forhold, at der køres med overlæs eller i strid med reglerne om køre- og hviletid. Såfremt der under kørslen sker andre overtrædelser, vil ejeren alene være ansvarlig herfor, såfremt vedkommende er medvirkende ved uagtsomt eller forsætligt forhold efter de almindelige regler i straffelovens § 23, jf. pkt. 4.3.

Efter fast praksis gøres strafansvaret i sager vedrørende overlæs samt køre- og hviletidsreglerne gældende over for såvel ejeren af køretøjet som chaufføren.

Baggrunden herfor er, at ejeren, der i hovedreglen er en juridisk person, har økonomisk fordel af de pågældende lovovertrædelser, mens der påhviler chaufføren af køretøjet en særlig pligt, jf. pkt. 3.1.2, pkt. D.

Der kan desuden henvises til betænkning nr. 1289/1995, afsnit 8.5.2., hvor Straffelovrådet har udtalt, at der er områder, hvor lovgivningen pålægger den enkelte et selvstændigt og individuelt ansvar for overholdelsen af reglerne, og hvor det derfor ville modvirke lovgivningens formål, hvis man gennem regler om ansvarsplacering undtog en del af disse personer fra ansvar i tilfælde af strafbar overtrædelse af reglerne. Straffelovrådet nævner i den forbindelse bl.a. ansattes kørsel med overlæs som eksempel på, at der normalt ikke kan gives afkald på at gøre individuelt ansvar gældende samtidig med, at der rejses tiltale mod det selskab, der er arbejdsgiver og ejer af køretøjet.

Der henvises i øvrigt til rigsadvokatmeddelelsen, afsnittene om Færdsel – Befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. (fl §§ 82-86) og Færdsel – Køre- og hviletid.

I sager om transport af dyr kan der opstå spørgsmål om valg af ansvarssubjekt, idet der kan være grundlag for at gøre strafansvar gældende både mod en ansat chauffør, dennes arbejdsgiver/vognmand, andre ansatte i transportfirmaet og/eller den person (typisk en landmand), der f.eks. har ladet et dyr, der er uegnet til transport, transportere. Herudover kan det være relevant at gøre et strafansvar gældende mod transportvirksomheden som sådan.

De nærmere retningslinjer for tiltalerejsning i denne type sager er beskrevet i rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Dyreværn, pkt. 3.2., C, hvortil der henvises.

I sager om overtrædelse af skatte-, afgifts- og momslovgivningen m.v. rejses der i sager, hvor den daglige leder tillige er hovedaktionær eller eneanpartshaver og må antages at være enerådende med hensyn til selskabets forhold, efter fast praksis alene tiltale mod hovedaktionæren eller eneanpartshaveren i tilfælde, hvor lovovertrædelserne er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Også i tilfælde, hvor ovenstående forhold gør sig gældende, men hvor der på grund af lovovertrædelsens grovhed rejses tiltale efter overbygningsbestemmelsen i straffelovens § 289, bør strafansvaret begrænses til hovedaktionæren/eneanpartshaveren. Følger det således af en klar praksis på særlovsområdet, at der ikke pålægges den juridiske person strafansvar for særlovsovertrædelserne, vil samme praksis kunne overføres til straffelovsovertrædelserne. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til forslaget til lov nr. 378 af 6. juni 2002, afsnit 2.3.1.2. (L 35 af 13. december 2001).

På arbejds miljøområdet følger det af arbejdsmiljølovens § 83, stk. 1, at der kan pålægges en arbejdsgiver bødeansvar for overtrædelse af en række opregnede bestemmelser i loven, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom. Efter lovens § 83, stk. 3, kan der dog ikke pålægges arbejdsgiveren bødeansvar for visse overtrædelser, hvis arbejdsgiveren har opfyldt sine pligter efter lovens kapitel 4. Der er således i et vist omfang indført et objektivt individualansvar for arbejdsgiveren, som indebærer, at strafansvaret kan placeres hos arbejdsgiveren, selv om han hverken subjektivt eller objektivt har noget med overtrædelsen at gøre.

Det fremgår af arbejdsmiljølovens § 83, stk. 1, 2. pkt., at det er en forudsætning for at gøre bødeansvaret gældende mod arbejdsgiveren, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede

personer eller virksomheden som sådan. Det er derimod ikke et krav, at overtrædelsen kan tilregnes arbejdsgiveren personligt.

Der rejses således kun tiltale mod enkeltpersoner i medfør af arbejdsmiljølovens § 83 i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at gøre et strafansvar gældende mod en juridisk person for den samme overtrædelse. Dette vil navnlig kunne være tilfældet i relation til små enkeltmandsvirksomheder af enkel struktur og med få ansatte, der ikke er omfattet af reglerne om juridiske personers strafansvar. Se i den forbindelse betænkning nr. 1289/1995, afsnit 10.3 og 10.6.

Der henvises i øvrigt til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Arbejds miljø, pkt. 5.

For så vidt angår restaurationsvirksomhed mv. følger det af restaurationslovens § 37, stk. 7, at restauratører, kantineindehavere og disses bestyrere kan pålægges et objektivt bødeansvar for så vidt angår ansattes overtrædelser af bl.a. bestemmelsen om forbud mod servering af stærke drikke til personer under 18 år og stærkt berusede personer. Det fremgår af bestemmelsen, at strafansvar kan pålægges, uanset at overtrædelsen ikke kan tilregnes de pågældende som forsætlig eller uagtsom. Er restauratøren eller kantineindehaveren et selskab, staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, kan der pålægges selskabet, staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Ved vurderingen af strafansvar efter § 37, stk. 7, skal der tages rimeligt hensyn til, i hvilket omfang den pågældende restauratør mv. må antages at have opfyldt sin tilsynspligt.

Når betingelserne for tiltalerejsning er opfyldt, rejses der tiltale mod både restauratøren mv. og den ansatte i medfør af straffjemlen i § 37, stk. 7. Der henvises i øvrigt til rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Restaurations-virksomhed og alkoholbevilling mv.

Medieansvarsloven indeholder et særligt ansvarssystem, der gælder med hensyn til overtrædelser, som sker gennem trykte og elektroniske medier. Loven indeholder således flere bestemmelser om objektivt individualansvar, der ikke vil blive gennemgået her.

Det skal dog nævnes, at redaktøren efter medieansvarslovens § 11, stk. 1, er ansvarlig for indholdet af en unavngiven artikel i et skrift, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom. Efter § 11, stk. 2, er redaktøren endvidere objektivt ansvarlig for indholdet af en navngiven artikel, hvis det ikke er muligt at drage den navngivne forfatter til ansvar, f.eks. på grund af manglende tilregnelighed. Som eksempel skal endvidere nævnes, at udgiveren efter medieansvarslovens § 15, stk. 1, er ansvarlig på objektivt grundlag for skriftets indhold, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod redaktøren. Er udgiveren en juridisk person, kan ansvaret pålægges den juridiske person som sådan, jf. § 15, stk. 2.

3.2. Tiltalerejsning og hovedforhandling

3.2.1. Anklageskriftets udformning

Efter retsplejelovens § 834, stk. 1, der indeholder kravene til et anklageskrifts udformning, skal anklageskriftet bl.a. indeholde en angivelse af tiltaltes navn og adresse samt så vidt muligt personnummer

eller lignende. I sager, hvor tiltale rejses mod en juridisk person, indebærer dette, at anklageskriftet skal indeholde navn og adresse på den juridiske person samt et eventuelt CVR-nummer.

Det vil som udgangspunkt ikke være nødvendigt at anføre navnet på selskabets processuelle repræsentant – typisk et medlem af bestyrelsen eller af direktionen – i anklageskriftet.

Disse retningslinjer vil tillige kunne anvendes i forbindelse med udformningen af udenretlige bødeforelæg.

3.2.2. Forkyndelse

Der er i retsplejelovens § 157 a fastsat særlige regler om forkyndelse for juridiske personer.

Det følger af § 157 a, stk. 1, at brevforkyndelse for juridiske personer kan ske for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, på den juridiske persons postadresse. Den sidstnævnte persongruppe omfatter ifølge forarbejderne (L 12 af 3. oktober 2012, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6) f.eks. en prokurist, en interessent, en komplementar, et medlem af et tilsynsråd efter selskabslovens § 111 i de tilfælde, hvor tilsynsrådet kan repræsentere selskabet efter lovens § 135, stk. 4, og ved dødsboer, der skiftes privat, den person, til hvem henvendelser vedrørende boet kan finde sted, jf. dødsboskiftelovens § 25, stk. 6.

Brevforkyndelse kan endvidere ske for den juridiske persons ansatte på den juridiske persons postadresse, dvs. den adresse, som er angivet på den juridiske persons brevpapir eller lignende. Det er i forarbejderne (L 12 af 3. oktober 2012, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6) forudsat, at der er tale om ansatte, der beskæftiger sig med sagsbehandling mv. (typisk en receptionist) på stedet, i modsætning til f.eks. personale, der beskæftiger sig med vedligeholdelse mv. af de fysiske rammer. Det er ikke et krav, at de ansatte skal være fyldt 18 år.

I de tilfælde, hvor der også rejses tiltale mod de enkelte interessenter eller komplementarer personligt, skal der ifølge forarbejderne (L 12 af 3. oktober 2012, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6) ske forkyndelse for hver enkelt af disse personer. Det bemærkes, at en interessent eller komplementar også kan være en juridisk person.

For så vidt angår postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse for juridiske personer følger det af retsplejelovens § 157 a, stk. 2, nr. 1, at forkyndelse for et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem, eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, så vidt muligt bør ske på det sted, hvorfra den juridiske person drives. Formuleringen ”det sted, hvorfra den juridiske person drives” skal efter forarbejderne (L 12 af 3. oktober 2012, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6) forstås bredt. Forkyndelse kan endvidere ske på den pågældendes bopæl, midlertidige opholdssted eller arbejdssted. Forkyndelse på bopælen er ikke subsidiær i forhold til forkyndelse på det sted, hvorfra den juridiske person drives, men i første omgang bør forkyndelse så vidt muligt forsøges foretaget på det sted, hvorfra den juridiske person drives.

Hvis et direktionsmedlem, et bestyrelsesmedlem eller en anden, som har ansvar for den juridiske persons anliggender, ikke træffes på sin bopæl, kan forkyndelse endvidere ske på bopælen for personer, der tilhører husstanden, og som er fyldt 18 år, f.eks. en ægtefælle eller samlever, jf. § 157 a, stk. 2, nr. 2.

Herudover kan post- og stævningsmandsforkyndelse ske for ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra den juridiske person drives, jf. § 157 a, stk. 2, nr. 3.

I forhold til kuratorer, bobestyrere mv. kan der alene ske post- eller stævningsmandsforkyndelse for kurator, bobestyrer mv. selv eller for hans eller hendes ansatte, der er fyldt 18 år, på det sted, hvorfra kurator, bobestyrer mv. driver sin virksomhed, jf. § 157 a, stk. 2, nr. 4. Hvis der er flere kuratorer for samme konkursbo eller flere bobestyrere for samme dødsbo under bobestyrerbehandlingen mv., er det ifølge forarbejderne til bestemmelsen (L 12 af 3. oktober 2012, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 6) tilstrækkeligt, at forkyndelse sker for en af dem.

For så vidt angår offentlige myndigheder følger det af retsplejelovens § 157 a, stk. 2, nr. 5, at post- og stævningsmandsforkyndelse alene kan ske for myndighedens ansatte, der er fyldt 18 år, på myndighedens adresse.

Der kan ikke anvendes telefonforkyndelse over for juridiske personer.

3.2.3. Fysiske personers stilling under sagen

Den processuelle repræsentant, som skal repræsentere den juridiske person under hovedforhandlingen (typisk et medlem af bestyrelsen eller af direktionen), bør under den indenretlige behandling af straffesagen mod den juridiske person – uafhængigt af sin personlige stilling i sagen – som hovedregel stilles som en tiltalt. Det vil sige, at den pågældende ikke skal afgive forklaring under vidneansvar, ligesom den pågældende skal have mulighed for at være til stede under hele sagen.

Øvrige personer, herunder ansatte, må derimod som hovedregel behandles efter vidnereglerne. Der vil således som udgangspunkt være vidnepligt for disse personer. Dette gælder dog ikke, såfremt de pågældende personligt er sigtede eller risikerer at blive det.

Specielt for så vidt angår tilfælde, hvor en offentlig myndighed måtte være tiltalt, bør samtlige ansatte behandles efter reglerne om vidner, medmindre de personligt er sigtede eller risikerer at blive det. Der gælder således andre retningslinjer for offentlige myndigheder end for private juridiske personer.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar, side 181ff.

4. Jura

4.1. Straffelovens kapitel 5

Straffelovens kapitel 5, der blev indsat ved lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven (L 201 af 7. februar 1996), indeholder regler om strafansvar for juridiske personer. Loven bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar.

Bestemmelsen i straffelovens § 25 fastslår den generelle regel, at juridiske personer kan straffes, når der er særlig hjemmel hertil. Bestemmelsen indeholder ikke i sig selv hjemmel til et sådant ansvar, men forudsætter, at det i eller i medfør af den pågældende lov er fastsat, at der skal være strafansvar for juridiske personer.

4.1.1. Ansvarssubjekter

Bestemmelsen i straffelovens § 26 afgrænser kredsen af de ansvarssubjekter, der er omfattet af bestemmelser om strafansvar for selskaber mv.

Efter straffelovens § 26, stk. 1, omfatter bestemmelser om strafansvar for juridiske personer, medmindre andet er bestemt, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder. Der er ikke tale om nogen udtømmende opregning. Betegnelsen ”juridisk person” omfatter således alle organisationsformer mv., der kan optræde i retsforhold, uanset om de driver kommerciel virksomhed eller er ikke-erhvervsdrivende.

Som nævnt omfattes endvidere, medmindre andet er bestemt, kommuner og statslige myndigheder. Kommunale fællesskaber, jf. kommunestyrelseslovens § 60, er ligeledes omfattet, uanset om fællesskabet betegner sig som interessentskab, andelsselskab eller lignende, jf. betænkning nr. 1289/1995, afsnit 5.5.3.

Efter straffelovens § 26, stk. 2, omfatter bestemmelser om strafansvar for juridiske personer endvidere enkeltmandsvirksomheder, for så vidt disse navnlig under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de i stk. 1. nævnte selskaber. Det er ifølge forarbejderne (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 3.2, pkt. a) en forudsætning for et sådant ansvar, at enkeltmandsvirksomheden med hensyn til kompetence- og ansvarsfordeling er organiseret på en sådan måde, at det findes naturligt at sidestille virksomheden med en juridisk person, og at enkeltmandsvirksomheden (på gerningstidspunktet) beskæftiger omkring 10-20 ansatte.

I visse tilfælde kan der i tiden efter, at det strafbare forhold blev begået, være sket ændringer af den juridiske persons forhold, som gør det nødvendigt at overveje, om den juridiske person strafferetligt har bevaret sin identitet og således fortsat er det rette strafsubjekt.

Som udgangspunkt er det uden betydning, om ledelsen eller andre ansatte udskiftes, eller om aktionærkredsen ændres. Det har som udgangspunkt heller ikke betydning for strafansvaret, at et selskab omdannes fra f.eks. et interessentskab eller et anpartsselskab til et aktieselskab, ligesom det er uden betydning for selskabets strafansvar, at man efter overtrædelsen er ophørt med den aktivitet, der gav anledning til overtrædelsen.

I tilfælde af fusion gælder der som udgangspunkt universalsuccession, hvilket indebærer, at et eventuelt strafansvar, der ellers ville kunne rettes mod det indskydende selskab, må anses for overført til det modtagende selskab.

I tilfælde, hvor den juridiske person efter overtrædelsen er blevet opdelt, således at den virksomhed, der har givet anledning til det strafbare forhold, er blevet skilt ud fra det oprindelige selskab, afhænger spørgsmålet om valg af ansvarssubjekt af en konkret vurdering af, hvorvidt det ene selskab efter opdelingen med hensyn til drift, ejerkreds, ledelse mv. kan siges at fortsætte den del af selskabets virksomhed, der er relevant for straffesagen.

Hvis den juridiske person er opløst ved konkurs, likvidation mv., kan der ikke rettes noget strafansvar mod den juridiske person. Hvis den juridiske person er opløst som solvent, vil der dog eventuelt være mulighed for konfiskation af udbyttet hos ejerne, jf. straffelovens § 76, stk. 4.

4.1.2. Betingelser for strafansvar

I straffelovens § 27 fastsættes de nærmere betingelser for juridiske personers strafansvar. Efter bestemmelsen forudsætter strafansvar for en juridisk person, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere personer knyttet til den juridiske person eller den juridiske person som sådan.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.), at overtrædelser, der begås af ansatte i forbindelse med arbejdets udførelse, som hovedregel må anses for begået inden for virksomheden, men at der på den anden side kan forekomme overtrædelser begået af ansatte, som må anses for så fremmede eller uvedkommende i forhold til den juridiske person, at overtrædelserne objektivt ikke kan henføres til den juridiske persons virkefelt.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.), at det er en betingelse, at overtrædelsen subjektivt kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan, og at bedømmelsen enten kan angå enkeltpersoners forhold (1. led) eller den juridiske person som sådan (2. led).

Det anføres i den forbindelse, at en overtrædelse, der er begået inden for rammerne af en juridisk person, i almindelighed vil kunne tilregnes ledelse og/eller ansatte og dermed være omfattet af 1. led. Det anføres endvidere, at 2. led formentlig navnlig vil have selvstændig betydning ved kumulerede fejl, hvor overtrædelsen ikke kan tilregnes enkeltpersoner som følge af de pågældendes ringe andel eller ringe uagtsomhed i relation til overtrædelsen.

Spørgsmålet om, hvilken tilregnelser kræves (uagtsomhed, eventuelt som grov uagtsomhed, eller forsæt), beror efter forarbejderne på de subjektive krav i relation til den pågældende straffebestemmelse. Hvis strafansvar f.eks. er betinget af forsæt, vil strafansvar for den juridiske person således forudsætte, at overtrædelsen kan tilregnes enkeltpersoner som forsættelig.

Endelig vil ikke enhver person med den fornødne tilregnelser i relation til en overtrædelse inden for den juridiske person kunne pådrage den juridiske person strafansvar. Det kræves, at den pågældende skal være »knyttet til« den juridiske person. Denne betingelse er efter forarbejderne klart opfyldt, når der er tale om ledelse og ansatte.

Overtrædelser, der begås i forbindelse med rent private skridt fra den ansattes side, medfører ikke strafansvar for virksomheden, idet overtrædelsen i almindelighed ikke har den fornødne funktionelle tilknytning til den aktivitet, virksomheden udøver. Uden for strafansvaret falder endvidere tilfælde, hvor den strafbare handling eller undladelse er foretaget som et led i udførelsen af det pålagte arbejde, men hvor det pågældende forhold må betegnes som et helt abnormt skridt fra den ansattes side. Det kan ikke anses for et abnormt skridt, hvis den ansatte som led i arbejdsprocessen vælger en helt inadækvat fremgangsmåde, som ingen anden ville have fulgt. Det er endvidere uden betydning, om den ansatte er gået uden for sin kompetence eller har handlet i strid med givne instruktioner, når det begåede forhold kan betragtes som et led i den juridiske persons virksomhed. Se i den forbindelse betænkning nr. 1289/1995, afsnit 6.6.2.

I straffelovens § 27, stk. 2, præciseres, at statslige myndigheder og kommuner alene kan straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, som svarer til eller kan sidestilles

med virksomhed udøvet af private. Det afgørende for bødeansvarets anvendelse vil således være, om den offentlige myndighed optræder i egenskab af driftsherre, jf. betænkning nr. 1289/1995, afsnit 6.6.7. Der henvises til pkt. 3.1.3.

4.2. Straffelovens § 306

Straffelovens § 306 fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 378 af 6. juni 2002. Af bemærkningerne til lovforslaget (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.) fremgår det bl.a., at strafansvaret for juridiske personer i relation til straffelovsovertrædelser generelt bør være undergivet de almindelige betingelser, der efter straffelovens § 27 gælder for denne ansvarsform.

Dette betyder således, at det er en forudsætning for strafansvar, at overtrædelserne er begået inden for den juridiske persons virksomhed, og at overtrædelserne kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan. I den forbindelse nævnes i bemærkningerne (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.) afgivelse af urigtige erklæringer på virksomhedens vegne, aktiv bestikkelse, bedrageri, skatte- og momssvig, EU-svig osv. som eksempler på overtrædelser, der kan begås inden for virksomheden, og som derfor kan pådrage den juridiske person strafansvar. Det antages på denne baggrund, at det fortsat vil være de straffelovsovertrædelser, der begås for at skaffe den juridiske person vinding, som i praksis navnlig vil aktualisere spørgsmålet om straf for den juridiske person.

Samtidig anføres det i forarbejderne (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.), at en lang række straffelovsovertrædelser, der tager sigte på at beskrive enkeltpersoners skadevoldende, farlige eller på anden måde forkastelige handlinger såsom drab, vold, voldtægt, hærværk osv., i almindelighed må anses for så fremmede og atypiske i forhold til den aktivitet, som den juridiske person udøver, at de ikke kan anses for begået ”inden for dens virksomhed”.

Det afhænger af den konkrete straffebestemmelse, om strafansvaret for den juridiske person alene indtræder, når en enkeltperson har handlet med forsæt, eller om også uagtsomme overtrædelser kan medføre strafansvar for den juridiske person. Kræves der forsæt, kan strafansvar for den juridiske person kun komme på tale, hvis en eller flere personer inden for virksomheden har overtrådt den pågældende straffelovsbestemmelse med forsæt. Kræves der alene uagtsomhed for individualansvar, gælder samme tilregningskrav i forhold til den juridiske person.

Det vil afhænge af de konkrete omstændigheder, om forudsætningerne for at pålægge en juridisk person strafansvar er opfyldt. Der henvises i den forbindelse til forarbejderne (L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.).

Bestemmelsen i straffelovens § 306 blev oprindelig indsat i straffeloven ved lov nr. 228 af 4. april 2000 (L 15 af 6. oktober 1999), hvorved der blev mulighed for at straffe juridiske personer for overtrædelse af en række nærmere opregnede bestemmelser i straffeloven.

Ved lov nr. 280 af 25. april 2001 (L 129 af 6. december 2000) blev bestemmelsen ændret, således at juridiske personer kunne straffes for alle forsætlige overtrædelser af straffeloven under forudsætning af, at overtrædelserne var begået for at skaffe den juridiske person vinding.

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (L 35 af 13. december 2001), hvorved straffelovens § 306 fik sin nuværende affattelse, blev vindingskravet ophævet, ligesom bestemmelsen kom til at omfatte både uagtsomme og forsætlige overtrædelser af straffeloven, jf. nærmere ovenfor.

4.3. Forsøg og medvirken

Det fremgår af straffelovens § 27, stk. 1, 2. pkt., at straffelovens § 21, stk. 3, om forsøg finder tilsvarende anvendelse i forhold til juridiske personer.

Det er hermed præciseret, at juridiske personer kan straffes for forsøg i samme omfang som fysiske personer, uanset om der er tale om en særlovsovertrædelse eller en straffelovsovertrædelse. Bestemmelsen indebærer således, at juridiske personer alene kan straffes for forsøg på forbrydelser, hvor der er hjemlet højere straf end fængsel i 4 måneder. Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 378 af 6. juni 2002 (L 35 af 13. december 2001, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1).

I det omfang det kommer på tale at straffe en juridisk person for forsøg, er dette betinget af, at en enkeltperson inden for den juridiske person har handlet med det til forsøgsstraf fornødne forsæt, jf. bemærkningerne til forslaget til lov nr. 228 af 4. april 2000 (L 15 af 6. oktober 1999, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 10). Se i denne forbindelse også betænkning nr. 1289/1995, afsnit 6.4.2.

Efter straffelovens § 23, stk. 1, omfatter den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Denne generelle bestemmelse om medvirken til strafbare forhold finder også anvendelse på juridiske personer. En juridisk person kan således f.eks. straffes for medvirken til en anden juridisk persons strafbare forhold, jf. f.eks. dommene refereret i U 1985.950V, U 1996.209/2H og U 2004.2181/2V. Se i øvrigt pkt. 3.1.4. om forholdet mellem moder- og datterselskaber.

5. Straf og andre retsfølger

Juridiske personer kan alene straffes med bøde. Bøder for juridiske personer fastsættes som sumbøder, uanset om der er tale om overtrædelser af straffeloven eller særlovgivningen, jf. betænkning nr. 1289/1995, afsnit 11.3.2.

Den almindelige bestemmelse om strafudmåling i straffelovens § 80 skal også anvendes ved udmåling af bøder til juridiske personer. Der skal således ved straffens fastsættelse bl.a. lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed.

Herudover fremgår det udtrykkeligt af straffelovens § 51, stk. 3, at der inden for de grænser, som hensynet til lovovertrædelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder tillader, skal tages særligt hensyn til den skyldiges betalingsevne og til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse. I praksis udmåles bøden således navnlig under hensyntagen til den juridiske persons økonomiske forhold og den økonomiske fordel, som overtrædelsen har indebåret for den juridiske person. Det vil derfor i almindelighed påvirke strafudmålingen, om strafsobjektet er en enkeltperson, eller om der er tale om en juridisk person, herunder om det er en mindre eller større juridisk person. Er der tale om en større juridisk person, vil dette forhold i sig selv kunne tale for udmåling af en forholdsmæssigt større bøde, jf. betænkning nr. 1289/1995, afsnit 11.5.1.

Det bemærkes, at der på visse særlovsområder er fastsat særlige regler om strafudmåling, der supplerer de nævnte bestemmelser i straffeloven. Dette gælder bl.a. i konkurrenceloven (§ 23, stk. 5), skattekontrolloven (§ 14, stk. 6, og § 17, stk. 7), lov om finansiel virksomhed (§ 373, stk. 9) og værdipapirhandelsloven (§ 93, stk. 8).

Strafpåstanden mod eventuelle personligt ansvarlige, jf. pkt. 3.1.2, fastsættes i overensstemmelse med de almindelige strafudmålingsregler efter forholdets grovhed og tiltaltes økonomiske forhold, således at den eventuelt opnåede eller tilsigtede økonomiske gevinst søges inddraget ved konfiskations- og bødepåstanden over for virksomheden.

Såfremt der er tale om at søge en opnået økonomisk gevinst inddraget, kan det i de tilfælde, hvor der ikke rejses tiltale mod den juridiske person, eventuelt være relevant at medindstævne den juridiske person under sagen mod den fysiske person med påstand om konfiskation af det opnåede udbytte, jf. straffelovens § 76, stk. 1, og retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 3. Se i den forbindelse betænkning nr. 1289/1995, afsnit 11.7.

De bestemmelser i straffeloven, der har karakter af overbygningsbestemmelser i forhold til bestemmelser i særlovgivningen, f.eks. straffelovens §§ 289, 296, 299 a og 299 b, har ikke betydning for selve strafferammen. Straffelovens udvidede strafferamme føjer således i relation til den juridiske person ikke noget til særlovens, idet en juridisk person ikke kan idømmes fængselsstraf, men kun bødestraf, jf. straffelovens § 25. Det forhold, at overtrædelsen henføres til overbygningsbestemmelsen i straffeloven, kan dog føre til, at der udmåles en større bøde, end hvis forholdet alene henføres under særlovsbestemmelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at bødestraf vil kunne anvendes over for en juridisk person, selv om den straffelovsbestemmelse, der er overtrådt, kun indeholder hjemmel til fængselsstraf (for fysiske personer). Se i øvrigt L 35 af 13. december 2001, de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.2.

Der er ingen øvre grænse for størrelsen af bøder for juridiske personer eller eventuelle personligt ansvarlige enkeltpersoner.

Det kan bl.a. nævnes, at det i forarbejderne til lov nr. 1385 af 23. december 2012 (L 41 af 26. oktober 2012, de almindelige bemærkninger afsnit 2.11.3) er forudsat, at grundbeløbet for en bøde til en virksomhed for en mindre alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven bør ligge i størrelsesordenen op til 4 mio. kr. Grundbeløbet for en alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven bør være fra 4 mio. kr. til 20 mio. kr., mens grundbeløbet for en meget alvorlig overtrædelse bør være fra 20 mio. kr. og opefter.

Der fastsættes ingen forvandlingsstraf for bøder, der idømmes juridiske personer, jf. straffelovens § 54, stk. 3.

For så vidt angår spørgsmålet om rettighedsfrakendelse har Højesteret ved dommen refereret i U 2014.1540H fastslået, at straffelovens bestemmelser om rettighedsfrakendelse også finder anvendelse på juridiske personer. Der skal således også i straffesager mod juridiske personer nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse, når betingelserne i straffelovens §§ 78 og 79 kan anses for opfyldt. Dette vil kunne være relevant, både når påstanden om rettighedsfrakendelse alene vedrører en del af virksomhedens samlede aktiviteter, og når påstanden angår virksomhedens hovedaktivitet.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

- Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar
- Lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven (Strafansvar for juridiske personer) (L 201 af 7. februar 1996)
- Lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Grov momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd m.v.) (L 15 af 6. oktober 1999)
- Lov nr. 280 af 25. april 2001 om ændring af straffeloven, lov om international fuldbyrdelse af straf m.v., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om udlevering af lovovertrædere samt forskellige andre love (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri, 1. tillægsprotokol til den europæiske konvention om overførelse af domfældte og FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger samt ændringer som følge af afskaffelsen af hæftestrafpen m.v.) (L 129 af 6. december 2000)
- Lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme m.v.) (L 35 af 13. december 2001)

Rigsadvokaturen, den 17. april 2015

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten